

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

Guidelines for Development of Basic Educational Committee's Participation in
Academic Administration of Educational Expansion School under Samut Sakhon
Primary Educational Service Area Office

นริสา ชุมทอง¹

Narisa Chumthong¹

ชัยอนันต์ มั่นคง²

Chaianan Mankong²

Received: August 20,2022 Revised: August 20,2022 Accepted: November 24,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 175 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามแบบและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีดังนี้ (1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวน พิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรของงบประมาณ (2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา (3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในประสานงานความร่วมมือและได้รับการตอบรับจากชุมชน ทั้งในด้านการศึกษาวิชาการและด้านทักษะวิชาชีพต่างๆ เป็นผู้นำ

¹² คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹² Educational Administration Program Faculty of Technical Education Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² Corresponding author Email:chaianan@rmutt.ac.th

และเป็นตัวแทนของชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังต้องมีบทบาทในการติดต่อประสานงานความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการดำเนินหรือกิจกรรมโครงการต่างๆ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การบริหารงานโรงเรียน, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

The objectives of this research were to study: 1) the present condition and desirable condition of basic educational committee's participation in academic administration of the educational expansion school under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office and 2) guidelines for the development of basic educational committee's participation in academic administration of the educational expansion school under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office. The samples for the questionnaire included 175 basic educational committee in academic administration of the educational expansion school under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office for the academic year 2021, obtained by the stratified random sampling. The interviewees were 6 school administrators. The research tools consisted of a questionnaire with dual response format and an interview form. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Priority Need Index, and content analysis for interview data.

The study results showed that: 1) the present condition and desirable condition of basic educational committee's participation in academic administration of the educational expansion school under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office was, overall, at a high level and 2) guidelines for the development of basic educational committee's participation in academic administration of the educational expansion school under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office were as follows: (1) the basic educational committee should participate in a review meeting and give suggestion for budget allocation, (2) the basic educational committee should have cooperation, give opinions and recommendations to promote and assemble educational resources, and (3) the basic educational committee must coordinate with community, receive feedback concerning academic and professional skills from community, serve as leader or representative of local community, and liaise between community and educational institution for academic activities or projects.

Keywords: participation, school administration, basic educational committee, educational expansion schools

บทนำ

ระบบจัดการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับประชากรในประเทศ คือส่วนสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนามนุษย์และประเทศ ให้มีทักษะและวิถีคิดเพื่อเสริมสร้างสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคง ประชาชนทุกคนจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้นั้นขึ้นอยู่กับการจัดการการศึกษาและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ผู้แทนของประชาชนที่อาศัยโดยรอบโรงเรียนที่เข้ามาในการจัดการการศึกษาของโรงเรียน มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการกำกับ ดูแลและสร้างสรรค์กิจกรรมหรืองานของโรงเรียน (โรงเรียนวัดบางฝ้าย,2550)

บทบาทและหน้าที่ผู้แทนประชาชน ควรทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครอง ต้องคำนึงถึงการดูแลและจัดการสถานศึกษาที่จะเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชนต้องทำงานร่วมกันกับผู้บริหารสถานศึกษาและครู (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) ในการจัดการศึกษาในเขตอำเภอบ้านแพ้ว มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 9 โรงเรียน ที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยระบบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสเหล่านี้ เกิดขึ้นจากการได้รับการดูแลและแรงสนับสนุนการมีส่วนร่วมและประสานงานระหว่างชุมชน โรงเรียน องค์กรและคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากร เพื่อช่วยในการดูแลและช่วยเหลือในด้านต่างๆที่จะเกิดประโยชน์ต่อนักเรียน อีกทั้งการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีความสามารถ ถนัดและสนใจทางการเรียนรู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ประสบปัญหาครอบครัวหรือการเดินทางสัญจรเพื่อจะเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนในตัวอำเภอให้ได้รับสิทธิ์และโอกาสในการเข้ารับการศึกษาต่อในโรงเรียนใกล้ถิ่นพักอาศัยของนักเรียน แต่ในทางกลับกัน ผู้ปกครองของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีรายได้น้อยถึงปานกลาง เนื่องจากประกอบอาชีพรับจ้างและอาชีพเกษตรกรรม การรับจ้างในต่างจังหวัดของผู้ปกครองก่อให้เกิดปัญหากับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งทำให้เกิดปัญหากับสังคม ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีและพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องรูปแบบการเรียนรู้และกระบวนการสอนให้เอื้อกับความประสงค์ผู้เรียน ชุมชนท้องถิ่น และเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญอีกประการหนึ่งคือ เรื่องของการพัฒนาระบบคุณธรรม ค่านิยม ศีลธรรม ความดีงามและจริยธรรม สิ่งเหล่านี้จะต้องอาศัยหลักการประสานและร่วมมือในชุมชนที่เรียกว่า บวร คือ บ้าน วัด โรงเรียน

การมีส่วนร่วมระหว่างผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ท้องถิ่นและสถานศึกษา จึงมีความสำคัญทั้งในรูปแบบการพัฒนาการศึกษา กระบวนการจัดการศึกษาที่นำมาปรับเปลี่ยนความรู้ ความคิด ทักษะและปัญหาอุปสรรคให้เกิดการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อมูลของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการด้านการศึกษาและนักวิจัย ซึ่งประกอบด้วย Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน อุทัย บุญประเสริฐ, 2545), วิไล เทียงธรรม, สุณีย์ ละกาปิ่น, และอาภาพร เผ่าวัฒนา (2555), ลินดา ชุมภูศรี (2557), วิชญ์ หยกจินดา (2557), ณัฏชา รอดสม (2558), ชะโลม คุ่มวงษ์ (2560), ลัดดาวัลย์ สมตน (2561), สิทธิชัย อุตทาสา (2562), มนูญญา ปัดถาวงษ์ (2562), อัครินทร์ แก่นจันทร์ (2562) ได้อธิบายประกอบดังนี้ 1. การมีส่วนในการตัดสินใจ 2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และ 4. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีจำนวนทั้งหมด 285 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 175 คน ได้มาจากการกำหนดสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน อธิรุฒิ เอกะกุล, 2543) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 164 คน แต่เพื่อให้ครอบคลุมองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 7 ประเภท ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 175 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนขยายโอกาสทางการศึกษา และองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นชั้นในการสุ่ม และดำเนินการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนประชากรให้ครบตามจำนวน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชนิดที่ 1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ รูปแบบการตอบสนองคู่ (Dual-response format) โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2560) จำนวน 81 ข้อ พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

ชนิดที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) มีลักษณะเป็นประเภทปลายเปิด (Open-ended question) เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรสาคร ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ท่าน ซึ่งได้มาจากการเลือกเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อแจกแบบสอบถามไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นแต่ละโรงเรียนส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วส่งคืนให้ผู้วิจัยด้วยตนเองและวิธีทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยช่วงเดือน มิถุนายน 2565 โดยได้รับกลับคืนจำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยเลือกประเด็นสัมภาษณ์จากค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) ของจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เลือกเอาด้านและข้อที่มีความจำเป็นสูงสุดใน 3 อันดับแรก มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม						PNI Modified	อันดับ
	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์				
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล		
1.การมีส่วนร่วมตัดสินใจ	4.26	0.63	มาก	4.43	0.61	มาก	0.040	3
2.การมีส่วนร่วมดำเนินงานปฏิบัติการ	4.29	0.59	มาก	4.46	0.62	มาก	0.039	4
3.การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	4.21	0.65	มาก	4.41	0.64	มาก	0.046	1
4.การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์	4.27	0.67	มาก	4.45	0.64	มาก	0.041	2
รวม	4.26	0.64	มาก	4.44	0.63	มาก	0.041	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังนี้

สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.64) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.69) พบว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.67) พบว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.63) พบว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.65) พบว่า สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.62) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.64) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.61) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.64) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า PNI_{Modified} = 0.046 สูงที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่า PNI_{Modified} = 0.041 เป็นอันดับสองรองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่า PNI_{Modified} = 0.040 เป็นอันดับสามและด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ มีค่า PNI_{Modified} = 0.039 เป็นอันดับสุดท้าย

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการบริหารงบประมาณ

ประเด็นคำถาม	ผู้ให้สัมภาษณ์	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	สรุปความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการบริหารงบประมาณ								
การมีส่วนร่วมในการดูแล ติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชีการใช้งบประมาณของโรงเรียนหรือสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวน พิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรของงบประมาณเพื่อการปรับปรุงในการกำหนดแผนงาน นโยบาย โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆของโรงเรียนหรือสถานศึกษา								
การมีส่วนร่วมในการดูแล ติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชี การใช้งบประมาณของโรงเรียนหรือสถานศึกษา					✓			1
การมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวน พิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรของงบประมาณเพื่อการปรับปรุงในการกำหนดแผนงาน นโยบาย โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือสถานศึกษา		✓		✓		✓	✓	4
การมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวน พิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรของงบประมาณที่นอกเหนือจากเงินรายได้ที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ				✓				1
การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารจัดการดูแลทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรต่างๆของโรงเรียน			✓	✓	✓			3

จากตารางที่ 2 พบว่า มีความเห็นตรงกันในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวน พิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรของงบประมาณเพื่อการปรับปรุงในการกำหนดแผนงาน นโยบาย โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาโรงเรียนหรือสถานศึกษา จำนวน 4 คน และการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการบริหารจัดการดูแลทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรต่างๆของโรงเรียน จำนวน 3 คน ดังนั้นด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการบริหารงบประมาณ มีตั้งนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวนในการจัดสรรของงบประมาณ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารงานทั่วไป

ประเด็นคำถาม	ผู้ให้สัมภาษณ์	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	สรุปความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารงานทั่วไป								
การมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา หรือองค์กรได้รับผลประโยชน์จากบริหารจัดการดูแลสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและการได้รับส่งเสริมและสนับสนุนจากโรงเรียนหรือสถานศึกษาให้เป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่างๆ								
การได้รับผลประโยชน์จากบริหารจัดการดูแลสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษา เช่น ทำให้โรงเรียนหรือสถานศึกษากับชุมชนเกิดความสะอาด ปลอดภัยและน่าอยู่		✓	✓			✓	✓	4
การมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ความรู้ งาน โครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษา		✓	✓		✓	✓		4
มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการดูแลการจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาหรือองค์กร				✓		✓	✓	3
ชุมชนและโรงเรียนหรือสถานศึกษาเกิดความร่วมมือในการบริหารจัดการทรัพยากร แหล่งทรัพยากร ผู้เรียนและสภาพแวดล้อมโดยรอบโรงเรียนหรือสถานศึกษา		✓		✓	✓		✓	4
การได้รับส่งเสริมและสนับสนุนจากสถานศึกษาให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ วิทยาการและให้บริการแก่ชุมชนในด้านต่าง ๆ			✓			✓		2

จากตารางที่ 3 พบว่า มีความเห็นตรงกันในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา จำนวน 6 คน และการได้รับผลประโยชน์จากบริหารจัดการดูแลสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ของโรงเรียนหรือสถานศึกษา เช่น ทำให้โรงเรียนหรือสถานศึกษากับชุมชนเกิดความสะอาด ปลอดภัยและน่าอยู่ การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ความรู้ งาน โครงการหรือกิจกรรมของสถานศึกษา ชุมชนและโรงเรียนหรือสถานศึกษาเกิดความร่วมมือในการบริหารจัดการทรัพยากร แหล่งทรัพยากร ผู้เรียนและสภาพแวดล้อมโดยรอบโรงเรียน

หรือสถานศึกษา จำนวน 4 คน ดังนั้นด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารงานทั่วไป มีดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานทั่วไป

ประเด็นคำถาม	ผู้ให้สัมภาษณ์	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	คนที่ 6	สรุปความถี่
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานทั่วไป								
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการศึกษา เครือข่ายการศึกษาของบุคคล ชุมชนหรือหน่วยงานสถานศึกษาหรือองค์กรอื่น การมีส่วนร่วมในการพิจารณาความเห็นชอบ การวางแผน การกำหนดนโยบายการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนหรือสถานศึกษาและการมีส่วนร่วมในการกำหนดและวางแผนการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาสถานศึกษาหรือองค์กร								
การมีส่วนร่วมตัดสินใจ วางแผนและกำหนดในการพัฒนาและการศึกษาและสารสนเทศและเทคโนโลยี		✓	✓		✓	✓		4
การมีส่วนร่วมในประสานงาน ความร่วมมือและมีการตอบรับจากชุมชนในด้านการศึกษาวิชาการ รวมทั้งด้านทักษะวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งเครือข่ายชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงาน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	6
การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงาน การประชาสัมพันธ์งานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆให้กับทางโรงเรียนหรือสถานศึกษา		✓	✓	✓	✓	✓		5
การมีส่วนร่วมในการพิจารณาความเห็นชอบ การวางแผน การกำหนดนโยบายการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนหรือสถานศึกษา				✓	✓		✓	3

จากตารางที่ 4 พบว่า มีความเห็นตรงกันในเรื่องของการมีส่วนร่วมในประสานงาน ความร่วมมือและมีการตอบรับจากชุมชนในด้านการศึกษาวิชาการ รวมทั้งด้านทักษะวิชาชีพต่างๆ รวมทั้งเครือข่ายชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ชุมชนหรือหน่วยงาน จำนวน 6 คน และการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงาน การประชาสัมพันธ์งานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆให้กับทางโรงเรียนหรือสถานศึกษา จำนวน 5 ดังนั้นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารงานทั่วไป มีดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในประสานงานความร่วมมือและได้รับการตอบรับจากชุมชนทั้งในด้านการศึกษาวิชาการและด้านทักษะวิชาชีพต่างๆ เป็นผู้นำและเป็นตัวแทนของชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ยัง

ต้องมีบทบาทในการติดต่อประสานงานความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการดำเนินหรือกิจกรรมโครงการต่างๆ

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

1.3 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่า PNI Modified = 0.046 สูงที่สุดเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่า PNI Modified = 0.041 เป็นอันดับสอง รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่า PNI Modified = 0.040 เป็นอันดับสามและด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปฏิบัติการ มีค่า PNI Modified = 0.039 เป็นอันดับสุดท้าย

2. แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีดังนี้

2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประชุมทบทวนในการจัดสรรของงบประมาณ

2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในประสานงานความร่วมมือและได้รับการตอบรับจากชุมชนทั้งในด้านการศึกษาวิชาการและด้านทักษะวิชาชีพต่างๆ เป็นผู้นำและเป็นตัวแทนของชุมชนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังต้องมีบทบาทในการติดต่อประสานงานความร่วมมือระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการดำเนินหรือกิจกรรมโครงการต่างๆ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรสาคร จากผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นผู้นำชุมชนท้องถิ่น ที่อาศัยภายในชุมชน และเป็นบุคคลที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ จึงเห็นความสำคัญของการศึกษา จึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการบริหารจัดการโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะเป็นโรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่สามารถเดินทางไปเรียนในโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอได้ด้วยเหตุผลจำเป็นอย่างอื่น ๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องให้การดูแลเด็กเหล่านี้โดยอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ ธนพจน์ สายพวงเพชรโชติ (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารงานวิชาการ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นคณะกรรมการที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานต่าง ๆ โดยมีหน้าที่กำกับ ติดตามและส่งเสริมกิจกรรมของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ทั้งงานด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ บริหารบุคคลและบริหารงานทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นภาระหลักของสถานศึกษา ที่จะต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก ตลอดจนระดมทรัพยากรทั้ง งบประมาณ บุคคลและความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ในปัจจุบันคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่อาจจะไม่ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญนี้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษาจะต้องชี้แจงและอธิบายบทบาทและหน้าที่เพื่อให้คณะกรรมการได้ทราบและเข้าใจ ซึ่งสถานศึกษาเอง อาจดำเนินการโดยใช้วิธีที่หลากหลายเพื่อสร้างความตระหนัก เน้นหลักการของการมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินโครงการกิจกรรมร่วมกันด้วยเต็มใจ บรรลุจุดมุ่งหมายตรงตามที่ได้กำหนดร่วมกันไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความเชื่อมั่น แก่สังคม ชุมชน ผู้ปกครอง และพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าต่อไป

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า มีค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) สูงที่สุดเป็นอันดับแรกคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านบริหารงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บวรลักษณ์ ศักดิ์วิไลพร (2553) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล มีค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI Modified) สูงที่สุด และสอดคล้องกับ เพ็ญผกา กาญจนโณภาส (2560) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากและพบว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญในการพัฒนา คือ การมีส่วนร่วมประเมินผล การมีส่วนร่วมตัดสินใจ การมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมดำเนินการและการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล เรื่องการบริหารงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการดูแล ควบคุม กำกับ ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานแผนงบประมาณของโรงเรียนให้ตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโรงเรียน

2. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ด้านบริหารงบประมาณ ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการดูแล ติดตาม ตรวจสอบ การทำบัญชีการใช้งบประมาณของโรงเรียนหรือสถานศึกษา

3. ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นอันดับสอง คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการบริหารงานทั่วไป ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือ ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและระดมทรัพยากรทางการศึกษา การประชาสัมพันธ์ การจัดสถานที่และสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาหรือองค์กร

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาส

2. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านการบริหารงบประมาณ

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านการบริหารงานทั่วไป

4. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในด้านการบริหารงานทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

ชะโลม คุ่มวงษ์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).

ณัชชา รอดสม. (2558). *ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กในการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).

ธนพจน์ สายพวงเพชรโชติ. (2563, 12 ตุลาคม). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการบริหารงานวิชาการ*. สืบค้นจาก: <https://e-news.chaiyaphum3.go.th>.

ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

- บวรลักษณ์ คักดีวีไลพร. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เพ็ญผกา กาญจนโนภาส. (2560). *การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).
- มนัญญา ปัดถาวงษ์. (2562). *การศึกษบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- โรงเรียนวัดบางฝ้าย. (2550). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษา. สมุทรปราการ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*.
- ลัดดาวัลย์ สมตน. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วมกับงานประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ลินดา ชุมภูศรี. (2557). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย).
- วิชณุ หยกจินดา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอบึงนาราง จังหวัดจันทบุรี*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).
- วีณา เทียงธรรม, สุนีย์ ละกาปัน และอาภาพร เผ่าวัฒนา. (2555). *การพัฒนาศักยภาพของชุมชน: แนวคิดและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: บริษัทแดนเนกซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่นจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- อัครินทร์ แก่นจันทร์. (2562). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน* สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2545). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.